

การพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย
เพื่อเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน

Career development The online business aspect of Ethnic students
In Chiang Rai To enter the ASEAN market

กิตติ สุทธิจิระพันธ์* นาวัน พรหมใจสา วิกรม บุญนุ่น และโกมินทร์ วังอ่อน

Kitti Suttijirapan* Nawin Promjisa Vikrom boonnun and Gomin Wang-on

Received: 14 September 2022, Revised: 26 December 2022, Accepted: 28 December 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพ และสร้างแนวทางการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายเพื่อเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 102 คน และเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลจากหน่วยงานจำนวน 10 คน

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ การจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เมื่อนำปัญหาและความต้องการมาจัดทำแนวทางในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายเพื่อเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน จะอยู่ในรูปแบบ รุก รับ ปรับตัว และถอนตัว แนวทางดังกล่าวนำมาสู่การพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายเพื่อเข้าสู่ตลาดประชาคม ผ่านการพัฒนาทักษะ 8 กิจกรรมย่อย โดยได้พบว่า มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อีกทั้งมีการสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณและวิธีการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม นักเรียนและคณะครูสามารถนำไปต่อยอดเป็นผู้ผลิตและขายจริง และมีข้อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย ดังนี้ 1) ควรสนับสนุนองค์ความรู้และทักษะด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง 2) ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ในท้องถิ่นของตนเอง รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มธุรกิจออนไลน์ 3) ควรส่งเสริมองค์ความรู้ที่เน้นการบริหาร

จัดการงบประมาณในด้านธุรกิจออนไลน์ 4)พัฒนาชุมชนหรือหน่วยงานพัฒนาสังคมควรเน้นแนวทางการส่งเสริมให้ใช้ “เอกลักษณ์” ของชาติพันธุ์และเน้นใช้ทุน“วัตถุดิบ” ที่หลากหลายและหาได้ง่ายในชุมชนเป็นจุดขาย

คำสำคัญ : ทักษะอาชีพ, ธุรกิจออนไลน์, กลุ่มชาติพันธุ์, ตลาดประชาคมอาเซียน

Abstract

This research aims to study the problems and demands for vocational skills development and create guidelines for developing online business vocational skills of ethnic students in Chiang Rai Province to enter the ASEAN community market. This is conducted through a mixed methods research. Quantitative data were collected from a sample of 102 people and qualitatively data were gathered from 10 organizations.

The results of the research revealed that the problems of personnel, materials, equipment, teaching and learning management, and achievements in development were at the lowest level. The demand for professional skills development in online business is highest in all areas. When taking problems and demands to create guidelines for developing online business career skills of ethnic students in Chiang Rai province to enter the ASEAN community market, the guidelines are seen in the form of offensive, defensive, adapting, and withdrawing. The aforementioned approach led to the development of online business career skills for ethnic students in Chiang Rai to enter the community market through skill development in 8 sub-activities. The results also found that the objectives were implemented and there was support in terms of budget and concrete development methods. Students and teachers can implement this to become entrepreneurs and traders. There are proposals to related agencies to develop online business career skills of ethnic students in Chiang Rai province as follows; 1) Knowledge and skills in related materials and technologies should be supported.

2) There should be support for the development of skills in the use of various technologies related to starting an online business. 3) Budget management in the online business should be mainly focused 4) Community development agencies or social development agencies should focus on promoting the use of ethnic “identities” and focusing on the use of capital of “raw materials” that are diverse and easily available in the community as a selling point.

Keywords: Professional skill, Online business, Ethnic, ASEAN community market

บทนำ

การเรียนการสอนแบบเบ็ดเสร็จในปัจจุบันทำให้การจัดการเรียนรู้ถูกผูกขาดโดยครูฝ่ายเดียว ส่งผลให้การเรียนรู้ของชุมชนในเรื่องความรู้ ภูมิปัญญาของชุมชนอ่อนแอลงไป โดยละเลยทั้งความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความเป็นอัตลักษณ์ เป็นตัวตนของชุมชน อันเป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนขาดจิตสำนึกรักและหวงแหน รวมทั้งขาดโอกาสในการแสดงออกในอัตลักษณ์ของตัวเองลงไปมาก โอกาสของการสูญหายนั้นย่อมมีสูงขึ้นตามไปด้วย ซึ่งหมายถึงการขาดหายไปหรือการถูกกลืนกลายทางชาติพันธุ์ ดังนั้น หากมีกระบวนการหรือวิธีการใดที่จะช่วยให้เกิดการถ่ายทอดที่มีประสิทธิภาพแล้ว ก็ย่อมทำให้เกิดเป็นอัตลักษณ์ยังคงอยู่สืบต่อไป (พรณี มามาตร และคณะ, 2559, 118) ในขณะที่เดียวกันความเจริญรุดหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารแบบโลกไร้พรมแดนก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดในทุกมิติของสังคมสภาพของสถานการณ์ปัจจุบันในสังคมไทย จึงชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาวิกฤตอันเกิดจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุล โดยมุ่งสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งโครงสร้างและกลไกการบริหารจัดการต่างๆ ปรับตัวตามไม่ทัน เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการทำอาชีพของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

การพัฒนานักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในปัจจุบันมีการปรับแนวคิดของกลุ่มชาติพันธุ์ให้เห็นความสำคัญของอัตลักษณ์และภูมิปัญญามากขึ้น สามารถแสวงหาได้ง่ายในท้องถิ่นของตน โดยเป็นการประยุกต์ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืนและมีมูลค่าเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้เป็นการประกอบธุรกิจผ่าน

กิจกรรมธุรกิจแบบออนไลน์ คือ การทำการตลาดแบบเก่าที่ไม่มีการใช้อินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยเน้นไปที่การสื่อสารด้านเดียว เช่น สิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ ป้ายประกาศ ซึ่งอาจจะเป็นการทำการตลาดแบบเฉพาะเจาะจงในพื้นที่นั้นๆ แนวคิดการพัฒนาทักษะอาชีพผู้เรียนในช่วงเวลาที่ผ่านมาประกอบด้วยคุณลักษณะเฉพาะบุคคลเป็นแนวคิดที่นักการศึกษาถือว่ามีอิทธิพลที่สำคัญต่อการพัฒนาทักษะอาชีพผู้เรียนและเป็นตัวกำหนดความพร้อมหรือแรงจูงใจ จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า คุณลักษณะเฉพาะบุคคลที่มีความสำคัญ ต่อการพัฒนาทักษะอาชีพผู้เรียนจะได้แก่ความสามารถของตน การเห็นประโยชน์และทัศนคติส่วนบุคคล ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตน (Samuel H., et al., 2013) คือความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถที่ตนจะแสดงออกในระดับต่างๆ จะส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึกรหรือการตัดสินใจในการกระทำบางสิ่งบางอย่างเป็นตัวกำหนดความพยายาม การตัดสินใจคงอยู่ นำไปสู่ความสำเร็จด้านอาชีพของแต่ละบุคคลนำมาประยุกต์ใช้โดยการทำให้ผู้เรียนที่เข้ารับการพัฒนารับรู้ความสามารถของตนหรือการตัดสินใจในการนำสิ่งที่เรียนรู้มาประยุกต์ในการปฏิบัติ หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะที่ได้จากการพัฒนา การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี (Noe, 1998) การจัดการศึกษาด้านพัฒนาทักษะอาชีพแก่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์จำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะให้ถูกต้องตามหลักวิชาและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะอาชีพในท้องถิ่นและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยมีการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาทักษะแบบบูรณาการที่สะท้อนและสอดคล้องความเป็นท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการคำนึงถึงวิถีชีวิตเกษตรกรรมเป็นฐานจะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพัฒนาทักษะอาชีพ ใช้หลักสูตรบูรณาการเข้ากับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ครูมีแบบแผนการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน โรงเรียนจะมีแนวนโยบายในการจัดการศึกษาผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทำให้คุณภาพการศึกษาที่เกิดจากวิธีสอนได้รับการพัฒนา (เสนห์ เทศนา และคณะ, 2561, 145) การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างการออนไลน์เข้ามาช่วยในการแพร่กระจายสินค้าทางวัฒนธรรมจากสังคมเมืองไปสู่สังคมชนบท สิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้นักเรียนมีวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จึงทำให้ชุมชนและครัวเรือนต้องมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตไปตามสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรม กฎเกณฑ์และรูปแบบโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจมีความแตกต่างไปจากเดิม (วิชัย ลุนสอน และบุษราภรณ์ พวงปัญญา, 2563, 70) อาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ จะมีรูปแบบการพัฒนาทักษะอาชีพดังต่อไปนี้ คือ

1. การวางแผนการฝึกอบรม ประกอบด้วย วิธีการฝึกอาชีพ ครูผู้สอนและเนื้อหา ซึ่งวิธีการฝึกอาชีพมีวัตถุประสงค์ในเรื่องเนื้อหาการเรียนรู้ สามารถใช้ความรู้ที่ได้เรียนไปในการทำงานได้ ครูผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะอาชีพ ซึ่งบทบาทของครูผู้สอนควรเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อการเรียนรู้ โดยมีคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ คือ การให้ความไว้วางใจและความนับถือยกย่องแก่ผู้เรียน การมีความจริงใจต่อผู้เรียน การมีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ รวมทั้งการตั้งใจฟังผู้เรียนพูด

2. ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาการพัฒนาทักษะอาชีพให้ตรงกับความสนใจของผู้เรียนและสามารถนำเนื้อหาที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง สภาพแวดล้อมในการฝึกอาชีพ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านเทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีมาส่งเสริม ผลักดัน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน ที่เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ

3. สร้างโอกาสให้มีการรวมกลุ่มมากขึ้น จะทำให้มีแหล่งทุนสนับสนุน พร้อมทั้งการหาตลาดรองรับสินค้าผู้เรียน เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการนำความรู้ ทักษะ ที่ได้รับในการฝึกอบรมไปสู่การประกอบอาชีพได้อย่างแท้จริง

4. สร้างแรงจูงใจการพัฒนาทักษะอาชีพสามารถพยากรณ์ได้ต่อแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะอาชีพ ดังนั้น การสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในการเข้ารับการพัฒนาทักษะอาชีพจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีความมั่นใจในความสามารถของพวกเขาที่จะใช้ความรู้และทักษะและรับรู้ถึงผลลัพธ์ของการปฏิบัติงาน ซึ่งแรงจูงใจของบุคคล คือ การสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การเห็นตนเองมีคุณค่าและการสร้างโอกาสการเพิ่มรายได้ มองเห็นอัตลักษณ์และภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนเอง

จากประเด็นดังกล่าว การพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์จึงควรให้ความสำคัญกับรูปแบบการพัฒนาทั้ง 4 เป็นอย่างมาก ในขณะเดียวกันจะพบว่า การเตรียมการด้านการสำรวจความต้องการในการพัฒนาด้านอาชีพของนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องก็เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน ดังผลการศึกษาดิษยุทธิ์ บัวจุมและคณะ(2559,13) สอดคล้องกับ ไหม คำบุญเรือง (2556) ที่พบว่า การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีด้วยโครงการเพื่อพัฒนาทักษะแบบองค์รวมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนเพื่อจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ค้นพบความสามารถและความถนัดของตนเอง หลังจากนั้นจึงนำไปสู่การ

มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน จนเกิดกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานร่วมกัน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวอยู่ภายใต้การให้กำลังใจและคำแนะนำของครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคน ดี เก่ง และมีความสุข พร้อมกับได้รับผลการเรียนรู้ในรูปแบบของความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม รวมทั้งได้ผลงานและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงต่อไป ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์แก่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์จึงเป็นการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันมาใช้ ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างการเรียนรู้ผ่านสื่อกลางที่สามารถนำเสนอข้อมูล ได้หลากหลายทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง เพื่อตอบสนองต่อการเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพและ แก้ปัญหาในเรื่องข้อจำกัดทางด้านสถานที่และเวลาได้ (ภาสกร เรืองรอง และ พิลาศศิริ เสริมพงษ์, 2563,1) นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาในพื้นที่สูงและทุรกันดารในด้านวิชาการวิชาสามัญ มีปัญหามากกว่าพื้นที่อื่นทั่วไป เนื่องจากมีปัจจัยจากหลายประการ ตามรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาในพื้นที่สูงและทุรกันดาร คือ

- 1) ปัญหาด้านภูมิศาสตร์
- 2) ปัญหาด้านการคมนาคม
- 3) ปัญหาด้านการติดต่อสื่อสาร
- 4) ปัญหาทางเศรษฐกิจ
- 5) ปัญหา ด้านสังคม
- 6) ปัญหาด้านสาธารณสุข
- 7) ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
- 8) ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร
- 9) ปัญหาด้าน งบประมาณ
- 10) ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

จะพบว่า ลักษณะศิลปะหัตถกรรม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ผ้าปักชาวเขา หรือ ผ้าชาวเขา (Office of the Basic Education Commission, 2553,147-149) เป็นงานฝีมือที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยฝีมืออันชำนาญ ชนเผ่าต่างๆ คือ เทคนิค “เย็บ ปัก ถัก ทอ” เป็นเอกลักษณ์และศิลปะลวดลายผ้าชาวเขาที่มีชื่อเสียง มีความงาม และเป็นสิ่งสะท้อนถึงรูปแบบ ศิลปะผ้าชาวเขาอย่างเด่นชัด

อาจกล่าวได้ว่าลักษณะการทำอาชีพของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นลักษณะการทำธุรกิจออนไลน์ บนโลกโทรศัพท์เคลื่อนที่และแท็บเล็ต เพื่อขายสินค้าในชุมชนเพื่อเพิ่มช่องทางการขายสินค้าให้ตนเองออกสู่ตลาดและขยายตลาดออนไลน์นำสินค้าเผยแพร่ออกสู่ตลาดประชาคมอาเซียนมากขึ้น การเพิ่มช่องการค้าทางตลาดออนไลน์สู่ประชาคมอาเซียนมากขึ้นนั้น เพื่อให้เข้าใจภาพของตลาดประชาคมอาเซียนผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเรื่องตลาดประชาคมอาเซียนมาให้พิจารณาในลำดับต่อไป

ลักษณะการทำธุรกิจออนไลน์ในตลาดประชาคมอาเซียน

วีรยุทธ ทนทาน(2555,73-74) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการทำธุรกิจของผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-ลาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการบูรณาการประชาคมอาเซียน พบว่าผู้ประกอบการการค้าชายแดนไทย-ลาว ควรมีการขยายตลาดด้วยการสร้างช่องทางการติดต่อที่สะดวกรวดเร็วและมีระบบการดำเนินงานที่มีความสำคัญด้วยการสร้างช่องทางการติดต่อค้าขายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ คือ การทำตลาดอิเล็กทรอนิกส์ที่รู้จักกันดีในชื่อของ “Internet Marketing” ซึ่งเป็นวิธีที่สากลนิยมที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย (กนกพร ภาคินาย,2561,42-54) ขณะที่การจัดการศึกษาเพื่อเตรียมเยาวชนให้พร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตั้งอยู่บนบริบทแห่งความท้าทายที่ทั้งผู้บริหารนักการศึกษาและบุคลากรฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องพิจารณาและให้ความสำคัญทั้งในเรื่องของการสร้างสมดุลของเป้าหมายและหลักการของการศึกษา ที่ควรกำหนดให้มีความชัดเจน คือ มุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อันจะนำไปสู่การสร้างระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาที่เป็นธรรม และยั่งยืน ด้านการพัฒนาความสามารถด้านการใช้ ภาษาต่างประเทศควรดำเนินการพัฒนาครูผู้สอนควบคู่ไปกับสร้างสิ่งแวดล้อมหรือบรรยากาศการใช้ภาษา อังกฤษเพื่อสื่อสารทั้งในและนอกชั้นเรียนด้านการพัฒนาความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีควรให้ความสำคัญกับการปฏิรูปกระบวนการการเรียนรู้ของผู้เรียนมุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อสร้างประสบการณ์การแก้ปัญหา (เฉลิมลาภ ทองอาจ, 2555,108-117)

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าลักษณะการทำธุรกิจออนไลน์ในตลาดประชาคมอาเซียน เป็นการขยายช่องทางการตลาดวิธีหนึ่งผ่านระบบปฏิบัติการ Internet ในรูปแบบ Platform อย่างใดอย่างหนึ่งเป็นช่องทางที่สะดวก รวดเร็ว เป็นสากล และแพร่หลาย สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างง่ายดาย ครอบคลุมพื้นที่การประชาสัมพันธ์ทั่วทั้งภาคพื้นอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายสู่ตลาดอาเซียน ข้อมูลและรายละเอียดของอาชีพสาธิต ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ชื่อเจ้าของธุรกิจ ชื่อธุรกิจ ชื่อผลิตภัณฑ์ที่จำหน่าย ขั้นตอนการผลิต วัตถุดิบที่ใช้ อายุของผลิตภัณฑ์ กลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่ซื้อผลิตภัณฑ์วิธีการประชาสัมพันธ์สินค้า ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ จุดเด่น หรือจุดขาย ของสินค้า จำนวนเงินลงทุน จำนวนคนที่ใช้ในการผลิต (รวมเจ้าของ) ค่าจ้างแรงงาน/คน/วัน รายได้/เดือน ต้นทุนของสินค้า/หน่วย ราคาขาย/หน่วย สถานที่วางจำหน่ายสินค้า ช่องทางการขายผลิตภัณฑ์ เป็นต้น ลักษณะคำถามปลายเปิดและปลายปิด ตลอดจน ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในจังหวัดเชียงราย จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1.โรงเรียนผาขวางวิทยา จำนวน 70 คน 2.โรงเรียนดอยแสนใจ (ตชด.อนุสรณ์) จำนวน 50 คน และ 3.โรงเรียนบ้านมนตรีวิทยา จำนวน 70 คน รวมทั้งสิ้น 190 คน ผู้วิจัยใช้วิธีกำหนดขนาดตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงเจตนาเลือกเฉพาะตัวอย่างที่มีลักษณะพิเศษมาศึกษา จากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แนวคำถามประกอบการสนทนากลุ่มด้วยวิธี Focus Group ผู้วิจัยจะใช้การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสนทนากลุ่ม แล้วมาสรุปประเด็นเพื่อวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ปัญหาและระดับแนวทางการส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายเพื่อเข้าสู่ตลาดอาเซียน นำไปสู่การจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย อาศัยเครื่องมือวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค โดยมีหลักการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ศักยภาพภายในและภายนอกแบบ Tows Matrix และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามต่อผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อการตรวจสอบความเห็นพ้องต้องกันกับผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการที่เป็นตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์แก่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์จังหวัดเชียงราย และให้ที่ประชุมพิจารณาตรวจสอบแนวทางที่ได้ และหาข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่ม

ชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย โดย 8 กิจกรรมย่อย คือ การประชุมและกิจกรรมอบรม ลงพื้นที่ตามแต่ละโรงเรียน ลงพื้นที่ตามแต่ละโรงเรียนเพื่อกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ การสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อน ต่อยอดผลิตภัณฑ์ การลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ การเสริมสร้างช่องทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้า ลงพื้นที่ตามแต่ละโรงเรียนเพื่อสรุปผลและติดตามการผลิต กิจกรรมออกบูธจัดนิทรรศการแสดงผลผลิตที่เกิดขึ้นในกิจกรรมฯ

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย เพื่อเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน

สรุปได้ว่าผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ด้านปัจจัยภายใน โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนทั้งสามโรงเรียน มีปัญหาในด้านปัจจัยทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ การจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการพัฒนา อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 1.27) แต่มีความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ในภาพรวมทั้ง 4 ด้านในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.71) แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ในด้านบุคลากร มากที่สุด รองลงมา คือ ผลสัมฤทธิ์จากการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ในด้านวัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.29) นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่าง (ครู) ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านปัจจัยภายใน เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวม ปัจจัยที่ศึกษา ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง (ครู) ทั้งสามโรงเรียนมีปัญหาน้อย (ค่าเฉลี่ยรวม 1.78) เมื่อแยกตามรายปัจจัยพบว่า ประสบปัญหาด้านบุคลากรในระดับปานกลาง มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.58) รองลงมามีปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.08) และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการพัฒนาในระดับน้อย น้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.42) ตามลำดับ

นอกจากนี้ผลการศึกษาในเชิงคุณภาพจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ส่วนใหญ่ พบว่าการละทิ้งที่อยู่อาศัยเพื่อเดินทางมาทำงานในตัวเมือง เริ่มก่อตัวขึ้นในสังคมของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายเป็นจำนวนมากขึ้นเป็นอย่างมาก แม้ว่าที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจึงมีความพยายามในการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในกลุ่มชาติพันธุ์มากกว่าในอดีตมากขึ้น แต่ก็ยังประสบปัญหา

1. สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)
2. ผลิตสินค้าออกมาแล้วไม่รู้จะไปขายที่ไหนหรือขายให้ใคร เพราะผลิตภัณฑ์ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด
3. ขาดการรับรู้รับทราบจากกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มใหม่ เพราะกลุ่มลูกค้าเดิมส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ในละแวกใกล้เคียง
4. คนผลิตสินค้ายังขาดการสร้างความตระหนักในการนำอัตลักษณ์ที่มีถ่ายทอดไปในผลิตภัณฑ์
5. ขาดการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่มีในชุมชนแก่ลูกหลานตนเอง
6. บุคลากรขาดองค์ความรู้ด้านธุรกิจออนไลน์จากการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปส่งเสริมหรือพัฒนาในด้านนี้

นอกจากนี้ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพจาก ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 10 คน ที่เป็น ผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ส่วนใหญ่ สรุปได้ว่า สิ่งที่ต้องการมากที่สุดคือ “องค์ความรู้ในการพัฒนา” หรือ “แก้ไขปัญหา” ในเรื่องการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน โดยมุ่งเน้นให้พัฒนาในรูปแบบใหม่ๆ ตรงตามความต้องการของตลาดเพื่อให้เกิดความยั่งยืน เกิดการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย ในหลายหลายรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลเชื่อว่าหากนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ พวกเขาจะได้อาศัยอยู่บ้านเกิดเมืองนอน ช่วยลดปัญหาการละทิ้งที่อยู่อาศัย ลดปัญหาการเดินทางมาทำงานทำในตัวเมือง และที่สำคัญเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) อีกด้วย และแนวทางในการดัดศักยภาพของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย เพื่อต่อยอดสู่การเกิดอาชีพจริงผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์แก่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย เพื่อเข้าสู่ตลาดอาเซียน “จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ” ให้แก่กลุ่มเป้าหมายในเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ในท้องถิ่นของตนเอง รวมถึง “การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มธุรกิจออนไลน์”

ส่วนที่ 2 แนวทางในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์
ในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า

1. แนวทาง เชิงรุก มุ่งเน้นในเรื่อง การจัดหาหน่วยงานภายนอกเข้ามาส่งเสริมและพัฒนา
ทักษะอาชีพธุรกิจออนไลน์ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับครูและนักเรียนกลุ่มชาติ
พันธุ์ในจังหวัดเชียงราย

2. แนวทางการพัฒนาทักษะเชิงรับ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์
ในท้องถิ่นของตนเอง รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มธุรกิจ
ออนไลน์ รวมถึงกระตุ้นการรับรู้ถึงความจำเป็นของเทคโนโลยีว่ามีความสำคัญต่อวิถีชีวิต

3. แนวทางการพัฒนาทักษะแบบปรับตัว เน้นแนวทางพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีองค์
ความรู้ในการบริหารจัดการงบประมาณในด้านธุรกิจออนไลน์ตั้งแต่เริ่มต้นธุรกิจและฝึกให้นักเรียน
ได้มีส่วนร่วมในการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชนของตนเอง

4. แนวทางการพัฒนาทักษะแบบถนัดตัว เน้นแนวทางการส่งเสริมให้ใช้ “เอกลักษณ์”
ของชาติพันธุ์และเน้นใช้ทุน “วัตถุดิบ” ที่หลากหลายในชุมชนเป็นจุดขาย

อภิปรายผล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพ
ด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย เพื่อเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน

ด้านปัจจัยภายใน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนทั้งสามโรงเรียน มีปัญหา
ในด้านปัจจัยทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ การจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์
ทางการพัฒนา อยู่ในระบับน้อยที่สุด แต่มีความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจ
ออนไลน์ในภาพรวมทั้ง 4 ด้านในระดับมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในการพัฒนาทักษะ
อาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ในด้านบุคลากร มากที่สุด รองลงมา คือ ผลสัมฤทธิ์จากการพัฒนาทักษะ
อาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ในด้านวัสดุอุปกรณ์ และและการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก
น้อยที่สุด

สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของกลุ่ม
ตัวอย่าง (ครู) ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านปัจจัยภายในในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง (ครู) ทั้งสาม
โรงเรียนมีปัญหาน้อย (ค่าเฉลี่ยรวม 1.78) เมื่อแยกตามรายปัจจัยพบว่า ประสบปัญหาด้านด้าน

บุคลากรในระดับปานกลาง มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.58) รองลงมามีปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.08) และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการพัฒนาในระดับน้อยที่สุด

นอกจากนี้ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ส่วนใหญ่ พบว่าการละทิ้งที่อยู่อาศัยเพื่อเดินทางมาทำงานในตัวเมือง เริ่มก่อตัวขึ้นในสังคมของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายเป็นจำนวนมากขึ้นเป็นอย่างมาก แม้ว่าที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจึงมีความพยายามในการส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในกลุ่มชาติพันธุ์มากกว่าในอดีตมากขึ้น แต่ก็ยังประสบปัญหา

1. สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19)
2. ผลิตภัณฑ์ออกมาแล้วไม่รู้จะไปขายที่ไหนหรือขายให้ใคร เพราะผลิตภัณฑ์ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด
3. ขาดการรับรู้รับทราบจากกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มใหม่ เพราะกลุ่มลูกค้าเดิมส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ในละแวกใกล้เคียง
4. คนผลิตสินค้ายังขาดการสร้างความตระหนักในการนำอัตลักษณ์ที่มีถ่ายทอดไปในผลิตภัณฑ์
5. ขาดการถ่ายทอดภูมิปัญญาที่มีในชุมชนแก่ลูกหลานตนเอง
6. บุคลากรขาดองค์ความรู้ด้านธุรกิจออนไลน์จากการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปส่งเสริมหรือพัฒนาในด้านนี้พบว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญ พิมกลัด(2557,26) ที่พบว่าปัญหาที่สำคัญของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนหนึ่งคือ ปัญหาเรื่องการค้าคั้นผลิตภัณฑ์ และลวดลายใหม่ ๆ และเทคนิคใหม่ ในการทอ โดยส่วนใหญ่คนในกลุ่มเป็นกลุ่มคนที่มีอายุมาก เด็กรุ่นใหม่ไม่ค่อยให้ความสนใจกับการทอผ้า จึงไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์และ รูปแบบใหม่ และปัญหาเรื่องการทำการตลาดออนไลน์

นอกจากนี้ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพจาก ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 10 คน ที่เป็นผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ส่วนใหญ่ สรุปได้ว่า สิ่งที่ต้องการมากที่สุดคือ “องค์ความรู้ในการพัฒนา” หรือ “แก้ไขปัญหา” ในเรื่องการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน โดยมุ่งเน้นให้พัฒนาในรูปแบบใหม่ๆ ตรงตามความต้องการของตลาดเพื่อให้เกิดความยั่งยืน เกิดการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ที่ทันสมัย ในหลายหลายรูปแบบ ผู้ให้ข้อมูลเชื่อว่าหากนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ พวกเขาจะได้อาศัยอยู่บ้านเกิดเมืองนอน ช่วยลดปัญหาการละทิ้งที่อยู่อาศัย ลดปัญหาการเดินทางมาทำงานในตัวเมือง และที่สำคัญเพื่อป้องกันการแพร่

ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) อีกด้วย และแนวทางในการดัดแปลงสภาพของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย เพื่อต่อยอดสู่การเกิดอาชีพจริงผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์แก่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย เพื่อเข้าสู่ตลาดอาเซียน “จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ” ให้แก่กลุ่มเป้าหมายในเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ในท้องถิ่นของตนเอง” สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรวิฑูร์ ลีลานภาคักดิ์ (2563,49) ที่ศึกษาการตลาดผ่านสังคมออนไลน์ในวิสาหกิจ ชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอในอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา ความต้องการของวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอในอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ต้องการให้งานทอผ้ายังคงอยู่ในชุมชนต่อไปนานเท่านาน โดยต้องการให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจกิจกรรมของกลุ่มและอนุรักษ์ไว้ให้ได้ , ต้องการจำหน่ายได้และทำการสื่อสารทางการตลาดให้กับคนทั้งในและนอกพื้นที่ ได้รับรู้ความมีเอกลักษณ์ของผ้าทอจากอำเภอสีดาและต้องการพัฒนาด้านการทำการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ให้สามารถขายให้ได้มากยิ่งขึ้น รวมถึง “การพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มธุรกิจออนไลน์”

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย เพื่อเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน

ผลการศึกษาตามกระบวนการวิจัยได้แนวทางในการทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายดังนี้

1. แนวทาง เชิงรุก มุ่งเน้นในเรื่อง การจัดหาหน่วยงานภายนอกเข้ามาส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพธุรกิจออนไลน์ด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับครูและนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย สอดคล้องกับ ไพรัช วงศ์ยุทธไกร (2557,104-127) โดยพบว่า การพัฒนาทักษะอาชีพ เป็นการส่งเสริมการเข้าสู่อาชีพและพัฒนากลุ่มอาชีพ ซึ่งเป็นการเข้าสู่การประกอบอาชีพได้อาชีพหนึ่งและดำเนินอาชีพและให้มีการพัฒนาและก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2. แนวทางการพัฒนาทักษะเชิงรับ ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ในท้องถิ่นของตนเอง รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มธุรกิจออนไลน์ รวมถึงกระตุ้นการรับรู้ถึงความจำเป็นของเทคโนโลยีว่ามีความสำคัญต่อวิถีชีวิตสอดคล้องกับงานผลการศึกษาของ ปริญญา พิมกัลด(อ้างแล้ว) ที่พบว่าปัญหาที่สำคัญของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนหนึ่งคือ ปัญหาเรื่องการคิดค้นผลิตภัณฑ์ และลวดลายใหม่ ๆ และเทคนิคใหม่ ในการทอและสอดคล้องกับอุไรวรรณ ใจหาญและขวัญชฎิล พิศาลพงศ์ (2560) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการใช้

เครือข่ายสังคมออนไลน์ ในการให้บริการสารสนเทศสำหรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 371 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาช่วงอายุไม่เกิน 25 ปี มีความต้องการบริการสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่านักศึกษาช่วงอายุ 26-35 ปีและนักศึกษาช่วงอายุ 36-45 ปี และช่วงอายุ 46 ปีขึ้นไป

3. แนวทางการพัฒนาทักษะแบบปรับตัว เน้นแนวทางการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ในการบริหารจัดการงบประมาณในด้านธุรกิจออนไลน์ตั้งแต่เริ่มต้นธุรกิจและฝึกให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชนของตนเองสอดคล้องกับการศึกษาของ เสน่ห์ เทศนา และคณะ(2561) ที่พบว่าการจัดการศึกษาด้านพัฒนาทักษะอาชีพแก่นักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ จำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะให้ถูกต้องตามหลักวิชาและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน ให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะอาชีพในท้องถิ่นและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ โดยมีการจัดการเรียนการสอนการพัฒนาทักษะแบบบูรณาการที่สะท้อนและสอดคล้องความเป็นท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการคำนึงถึงวิถีชีวิตเกษตรกรรมเป็นฐานจะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาพัฒนาทักษะอาชีพใช้หลักสูตรบูรณาการเข้ากับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ครูมีแบบแผนการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน โรงเรียนจะมีแผนนโยบายในการจัดการศึกษาผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทำให้คุณภาพการศึกษาที่เกิดจากวิธีสอนได้รับการพัฒนา

4. แนวทางการพัฒนาทักษะแบบถนัดตัวเน้นแนวทางการส่งเสริมให้ใช้ “เอกลักษณ์” ของชาติพันธุ์และเน้นใช้ทุน “วัตถุดิบ” ที่หลากหลายในชุมชนเป็นจุดขาย สอดคล้องกับ ไหม คำบุญเรือง (2556) ที่พบว่า การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีด้วยโครงการ เพื่อพัฒนาทักษะแบบองค์รวมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของนักเรียนเพื่อจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ค้นพบความสามารถและความถนัดของตนเอง หลังจากนั้นจึงนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้ที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน จนเกิดกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานร่วมกัน และสอดคล้องกับงานของนางนุช ชุมภูเทพ และฉลอง ชาตรุประชีวิน(2560) ที่กล่าวไว้ว่าลักษณะศิลปะหัตถกรรม เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ผ้าปักขาวเขา หรือ ผ้าขาวเขา เป็นงานฝีมือที่สร้างสรรค์ขึ้น

ด้วยฝีมืออันชำนาญ เช่นผ่านนั้นๆ คือ เทคนิค “เย็บ ปัก ถัก ทอ” เป็นเอกลักษณ์และศิลปะลวดลายผ้าชาวเขาที่มีชื่อเสียง มีความงาม และเป็นสิ่งสะท้อนถึงรูปแบบ ศิลปะผ้าชาวเขาอย่างเด่นชัด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การพัฒนาทักษะอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงราย เพื่อเข้าสู่ตลาดประชาคมอาเซียน

กิจกรรมย่อยที่ 1 การประชุมและกิจกรรมอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมทางด้านธุรกิจให้กับทีมครูในโรงเรียน (Coaching)

กิจกรรมย่อยที่ 2 ลงพื้นที่ตามแต่ละโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ (Career compass youth camp) และการเพิ่มความรู้ ทักษะทางการเงิน (Financial literacy) แก่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

กิจกรรมย่อยที่ 3 ลงพื้นที่ตามแต่ละโรงเรียนเพื่อกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำ Business Model Canvas (BMC) พร้อมคัดเลือกผลิตภัณฑ์สำหรับการต่อยอดเชิงธุรกิจ

กิจกรรมย่อยที่ 4 การสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อน ต่อยอด ผลิตภัณฑ์ให้เกิดเป็นต้นแบบผลิตภัณฑ์ขึ้นจริงในโรงเรียน

กิจกรรมย่อยที่ 5 การลงพื้นที่เพื่อจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาช่องทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้าสำหรับผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

กิจกรรมย่อยที่ 6 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ การเสริมสร้างช่องทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์สินค้า

กิจกรรมย่อยที่ 7 ลงพื้นที่ตามแต่ละโรงเรียนเพื่อสรุปผลและติดตามการผลิตและจำหน่ายสินค้า

กิจกรรมย่อยที่ 8 กิจกรรมออกบูธจัดนิทรรศการแสดงผลผลิตที่เกิดขึ้นในกิจกรรมฯ

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษา มีข้อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ว่าควรมีการพัฒนาในประเด็นดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานภายนอกเข้ามาส่งเสริมและ พัฒนาทักษะอาชีพกับครูและนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายในรูปแบบออนไลน์ควรสนับสนุนองค์ความรู้และทักษะด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

2. หน่วยงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพกับครูและนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายควรมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตลักษณ์ในท้องถิ่นของตนเอง รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มธุรกิจออนไลน์

3. หน่วยงานที่ต้องการเข้ามาพัฒนาทักษะอาชีพกับครูและนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายควรส่งเสริมองค์ความรู้ที่เน้นการบริหารจัดการงบประมาณในด้านธุรกิจออนไลน์

4. พัฒนาชุมชนหรือหน่วยงานพัฒนาสังคมที่เข้าไปพัฒนาทักษะอาชีพกับครูและนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดเชียงรายควรเน้นแนวทางการส่งเสริมให้ใช้ “เอกลักษณ์” ของชาติพันธุ์และเน้นใช้ทุน “วัตถุดิบ” ที่หลากหลายและหาได้ง่ายในชุมชนเป็นจุดขาย

ข้อเสนอแนะต่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลการพัฒนาทักษะอาชีพธุรกิจออนไลน์ของครูนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์

2. การศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และต่อยอดภูมิปัญญาด้านเอกลักษณ์ชาติพันธุ์ที่นำมาใช้กับการพัฒนาอาชีพด้านธุรกิจออนไลน์ของชาติพันธุ์

บรรณานุกรม

- กนกพร ภาศิฉาย และ เขตต์ เลิศวิวัฒน์พงษ์. (2561). แนวทางการพัฒนาธุรกิจชาวอินทรีย์เพื่อรองรับการเข้าร่วมประชาคม เศรษฐกิจอาเซียนของโครงการ “ผูกปิ่นโตข้าว”. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ,ปีที่ 3 ฉบับที่ 1. หน้าที่ 42 - 54
- เฉลิมลาภ ทองอาจ. (2555). ก้าวสู่ประชาคมอาเซียน : การจัดการศึกษาบนบริบทแห่งความท้าทาย.วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีที่ 14 ฉบับที่ 3. หน้าที่ 108 - 117
- ดิษยุทธิ์ บัวจุมและคณะ. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างความสนใจและทักษะ ในอาชีพท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนบ้านพะเนางวิทยา.สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.วารสารพฤติกรรมศาสตร์ปีที่ 20 ฉบับที่ 2. หน้าที่ 1-18.

- นงนุช ชุมภูเทพ และฉลอง ชาตรุประชีวิน. (2560). รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและทุรกันดาร ในเขตภาคเหนือด้านตะวันตก.วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรปีที่ 21 ฉบับที่ 4. หน้า 142-153.
- ปริญ พิมพ์ก๊อต. (2557). ปัจจัยของนวัตกรรมองค์กรและองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินผู้ให้บริการด้านสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- พรรณี มามาตร์และคณะ. (2559). กระบวนการสร้างการคงอยู่ของอัตลักษณ์สำหรับเยาวชนชาติพันธุ์ดารอั้งในสังคมพหุวัฒนธรรมจังหวัดเชียงราย.วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ. ปีที่ 9 ฉบับที่ 1. หน้า 1-12.
- ไพรัช วงศ์ยุทธไกร. (2557). การพัฒนาทักษะอาชีพ เรื่องการออกแบบและการหล่อเรซินเพื่อการดำรงชีพและลดปัญหาสังคม.วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1. หน้า 104 – 127.
- วรวิฐ สีสานภาคักดิ์, รุจิภาญจน์ สานนท์,และ สุภัทริภา ชันทจร. (2563). การพัฒนาศักยภาพทางการตลาดออนไลน์สำหรับวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าทอ ในอำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา. Volume 2 Issue 3. หน้า 40-56.
- วิชัย ลุนสอน และบุษราภรณ์ พวงปัญญา. (2563). แนวทางส่งเสริมและพัฒนาอาชีพสู่ความยั่งยืนของชุมชนรอบเขื่อนสิรินธร อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี. มนุษยสังคมสาร. ปีที่ 18 ฉบับที่ 3. หน้า 65-84.
- วีรยุทธ ทนทาน. (2555). แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะการทำธุรกิจของผู้ประกอบการการค้าชายแดน ไทย-ลาว ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อรองรับการบูรณาการประชาคมอาเซียน. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร.ปีที่ 20 ฉบับที่ 2. หน้า 67-77.
- ภาสกร เรืองรอง และ พิลาศศิริ เสริมพงษ์.(2563).การใช้บทเรียนออนไลน์ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถม ในสถานการณ์โควิด 19. วารสารกลุ่มมนุษยศาสตร์- สังคมศาสตร์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2. หน้า 79-92.
- ภวัต ธนสารแสนล้าน. (2558). การพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อมในจังหวัดปทุมธานี. วารสารบัณฑิตศึกษา. ปีที่ 2 ฉบับที่ 2. หน้า 74 ถึง 86

เสนห์ เทศนา, ชุมพล เสมอจันทร์ และวีระพงษ์ อินทร์ทอง. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ บูรณาการโดยใช้เกษตรกรรม เป็นฐานเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพเกษตรกรรม สำหรับนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตชนบทภาคเหนือตอนล่าง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. ปีที่ 12 ฉบับที่ 1. หน้า 145-162.

ไหม คำบุญเรือง. (2556). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ด้วยโครงงานเพื่อพัฒนาทักษะแบบองค์รวมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ว.ม.ร.ม. (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ปีที่ 7 ฉบับที่ 2: พฤษภาคม - สิงหาคม หน้า 131-140.

อุไรวรรณ ใจหาญและขวัญชฎิล พิศาลพงศ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ในการให้บริการสารสนเทศสำหรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 25 ฉบับที่ 49. หน้า 125-144.

Noe. (1998). *Employee Training & Development by Raymond A. Mass Market Paperback.*

Samuel H., et al. (2013). *Theories of Career Developmen. ThriftBooks.Atlanta*

ผู้เขียน

นายกิตติ สุทธิจิระพันธ์*

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค
สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค สำนักวิชาสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
เลขที่ 80 หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
E-mail: kitti.sut@mfu.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นาวิน พรหมใจสา

ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา
สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค สำนักวิชาสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
เลขที่ 80 หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
E-mail: nawin.pro@crru.ac.th.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิกรม บุญนุ่น

อาจารย์ที่ปรึกษา
สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค สำนักวิชาสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
เลขที่ 80 หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
E-mail: krittamate2017@gmail.com

อาจารย์ ดร.โกมินทร์ วังอ่อน

อาจารย์ที่ปรึกษา
สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค สำนักวิชาสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
เลขที่ 80 หมู่ที่ 9 ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100
E-mail: em_gomin_w@crru.ac.th.